

**ПРИЄДНАННЯ ДО ЕЛЕКТРИЧНИХ МЕРЕЖ В
УКРАЇНІ.
ПРОПОЗИЦІЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ**

Олексій Оржель – керівник сектору «Енергетика» BRDO

Чому питання приєднання до електромереж є важливим?

Показник легкості приєднання до електромереж - складова **рейтингу ведення бізнесу**, згідно з методологією **Doing Business**

137

У рейтингу Doing Business 2016, за рівнем легкості приєднання до електромереж, Україна знаходиться на **137-му** місці з **188**.

Це негативно впливає на загальну позицію України у рейтингу.

Україна посідає **83** місце з **188** за легкістю ведення бізнесу у рейтингу Doing Business.

Процедура спрощення приєднання до електромереж покращить загальний рейтинг легкості ведення бізнесу та **інвестиційної привабливості України**.

Чому питання приєднання до електромереж є важливим?

Складові рейтингу Doing Business

джерело: www.doingbusiness.org

Rankings Distance to Frontier

Topics	DB 2016 Rank	DB 2015 Rank	Change in Rank
Starting a Business ✓	30	70	↑ 40
Dealing with Construction Permits	140	139	↓ -1
Getting Electricity	137	138	↑ 1
Registering Property	61	64	↑ 3
Getting Credit	19	17	↓ -2
Protecting Minority Investors	88	87	↓ -1
Paying Taxes	107	106	↓ -1
Trading Across Borders	109	109	No change
Enforcing Contracts	98	98	No change
Resolving Insolvency	141	141	No change

✓=Doing Business reform making it easier to do business. X=Change making it more difficult to do business.

[Click here to see all reforms made by Ukraine.](#)

Якою є процедура стандартного приєднання до електромереж сьогодні?

Якою є процедура стандартного приєднання до електромереж сьогодні?

Як ми рахували часові і грошові витрати?

Під час аналізу використовувався **М-Тест** - інструмент оцінки впливу державної регуляції на малі підприємства.

Цей тест є адаптацією **SME-test** - тесту для аналогічної оцінки впливу на малі та середні підприємства, що використовується в ЄС з 2008 року.

Розрахунок сумарних витрат замовника на підключення:

$(57 \text{ год} \times 40,9 \text{ грн/год}) + 4000 \text{ грн} + 150 \text{ грн} + 60000 \text{ грн} + 500 \text{ грн} = \mathbf{66981,3 \text{ грн}}$

в тому числі:

$(150 + 60000 + 500) \text{ грн} = \mathbf{60650 \text{ грн}}$

матеріальних витрат;

4000 грн витрат на роботу підрядника;

$(57 \text{ год} \times 40,9 \text{ грн/год}) = \mathbf{2331,3 \text{ грн}}$ витрат на роботу працівників.

Загальний час очікування замовником виконання процедур з боку енергоспостачальника, що не врахований у витратах = $(40 + 120 + 1 + 40) \text{ год} = \mathbf{201 \text{ год}}$

Методологічні обмеження наших розрахунків:

1. Розрахунки витрат часу на виконання окремих процедур замовником є приблизними, можуть відрізнятися від середніх для такого типу підключення.

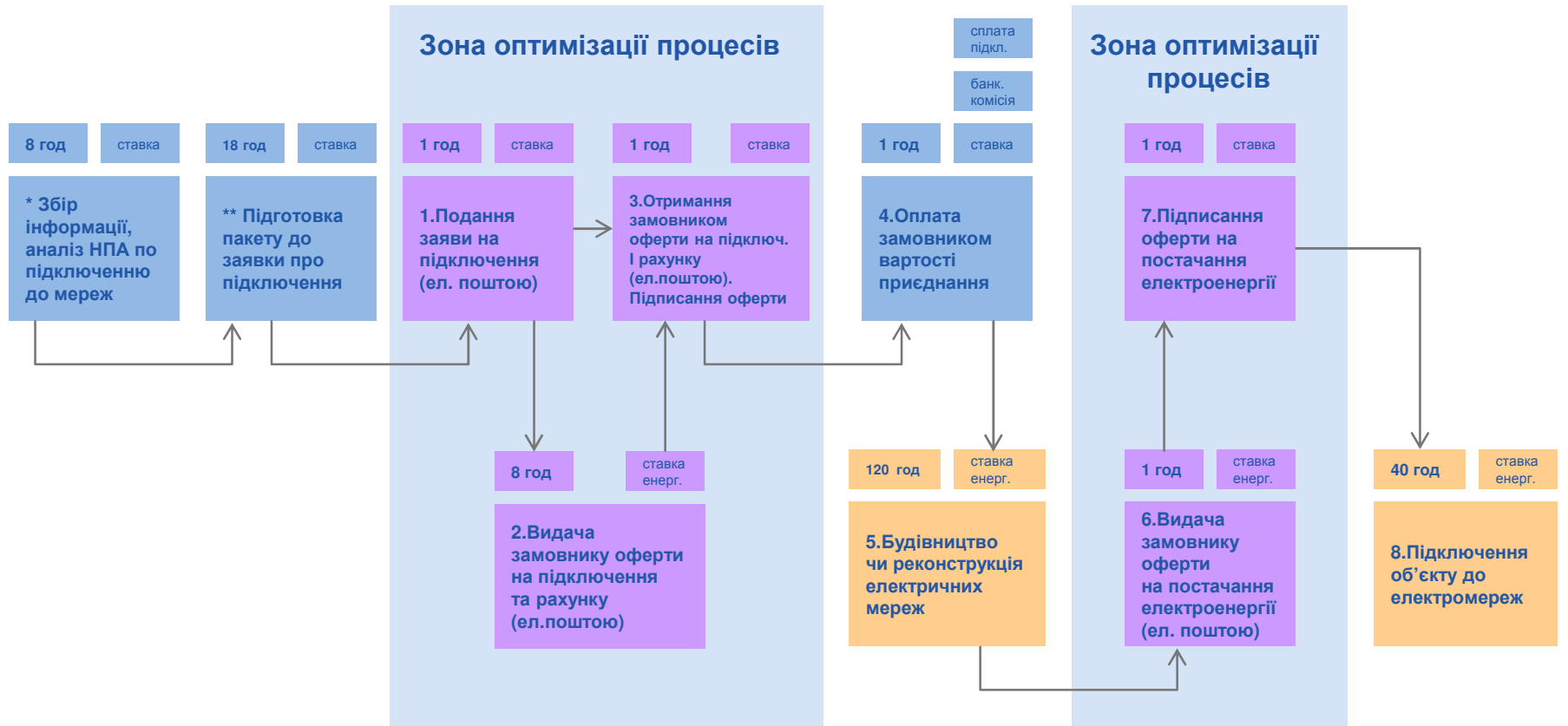
2. Тип об'єкту підключення є аналогічним до того, який використовується в методиці Doing Business:

<http://www.doingbusiness.org/methodology/getting-electricity>.

Економія через оптимізацію процедури стандартного приєднання згідно із показниками М-тесту

		2014 рік	Перша половина 2015 рік
Стандартні приєднання електроустановок замовників потужністю до 16 кВт (I ступінь)	 Міська місцевість	16 746	9 325
	 Сільська місцевість	18 441	9 945
Приєднання електроустановок замовників потужністю від 16 до 50 кВт (яке підпадає під II ступінь)	 Міська місцевість	308	391
	 Сільська місцевість	151	228
Приєднання електроустановок замовників потужністю від 50 до 160 кВт (яке підпадає під III ступінь)	 Міська місцевість	173	60
	 Сільська місцевість	81	27
Загальна економія від оптимізації процедури стандартного приєднання згідно розрахунків по методиці М-тетст, пропозиція BRDO, грн	Всього, шт	35 900	19 976
			5 104
Економія після застосування оптимізованої процедури, тис.грн		183 233,6	101 957,504
Загальна економія згідно наявних статистичних даних по приєднанню за період 2014-I половина 2015 років, тис грн			285 191,104

Як ми пропонуємо оптимізувати процедуру приєднання до електромереж?

3. Як ми пропонуємо оптимізувати процедуру приєднання до електромереж?

Запропоновані інструменти оптимізації:

1. Договір-оферта на приєднання до електричних мереж електронною поштою.
2. Публічний договір-оферта на постачання електроенергії електронною поштою.
3. Подання пакету документів на підключення електронною поштою.
4. Спрощення вимог до подання ситуаційного плану, можливість подання електронних файлів з планами місцевості, які доступні у відкритих джерелах.

Розрахунок сумарних витрат замовника після оптимізації процесу:

$(30 \text{ год} \times 40,9 \text{ грн/год}) + 0 \text{ грн} + 150 \text{ грн} + 60000 \text{ грн} + 500 \text{ грн} = 61877 \text{ грн}$

в тому числі:

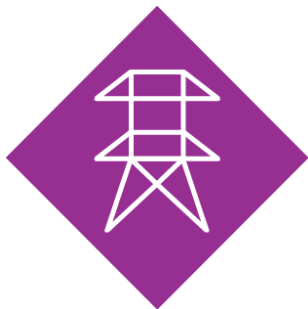
$(150 + 60000 + 500) \text{ грн} = 60650 \text{ грн}$ матеріальних витрат;
0 грн витрат на роботу підрядника;

$(30 \text{ год} * 40,9 \text{ грн/год}) = 1227 \text{ грн}$ витрат на роботу працівників.

Загальний час очікування замовником виконання процедур з боку енергоспостачальника, що не врахований у витратах = $(8 + 120 + 1 + 40) \text{ год} = 169 \text{ год}$

Загальна сума економії за рахунок оптимізованої процедури складає 5104 грн або 7,6%

Додаткові пропозиції вдосконалення процедури приєднання до електромереж. Стандартне приєднання

Вводимо поняття **електрифікованої території** – території, передбаченої у містобудівній документації, на якій розташовано (запроектовано) електричні (повітряні чи кабельні) мережі, підстанції, розподільчі пристрої тощо, які забезпечують можливість підключення замовника до електричних мереж **на відстані до 300 метрів** по прямій лінії від мереж електропередавальної організації до місця приєднання електроустановок замовника чи споживача.

Цей параметр буде **вимагати від електропередавальної організації бути постійно готовою, як з матеріальної, так і з технологічної точки зору до нових підключень** в рамках цих 300 метрів.

Чому запроваджено відстань саме в 300 метрів?

За нормативами встановлено, що у мережах 0,4 кВт відстань, на якій нема втрат, дорівнює 500 м. Оскільки мережа прокладатиметься по фактичній ситуації (з кутами будівель тощо), то й відстань по прямій до точки приєднання має бути меншою ніж 500 м.

300 метрів – це прийнятна відстань, на якій можливе фактичне приєднання без вирішення питань відведення землі (можливе прокладання кабельних ліній).

Поза зоною електрифікованої території або на **електрифікованій території**, на якій електричні (повітряні чи кабельні) мережі, підстанції, розподільчі пристрої тощо **запроектовані, але фактично не введені в експлуатацію продовжується на строк, необхідний на оформлення права користування земельними ділянками та/або будівництво електроустановок зовнішнього забезпечення, що передбачені інвестиційною програмою**, відповідно до законодавства.

Загальний строк надання послуги зі стандартного приєднання **не може перевищувати 65 робочих днів**.

Стандартне приєднання

Пропозиції внесення змін до плати за стандартне приєднання

Актуальна ситуація зі стандартним приєднанням

Ставка плати за стандартне приєднання - середнє значення вартості послуги з приєднання 1 кВт потужності, що встановлюється за диференційованими ступенями потужності на певний строк.

I ступінь – до 16 кВт включно

II ступінь – від 16 кВт до 50 кВт включно

III ступінь – від 50 кВт до 160 кВт включно

Регулятором ставки плати стандартного приєднання встановлюються на рік, що в умовах інфляції може на кінець періоду визначати невідповідність актуальній вартості стандартного приєднання та призводити до збитків для електропередавальної організації.

Диференційований ступінь потужності від 50 до 160 кВт буде запроваджено лише з 01 січня 2017 року.

Пропозиції змін до стандартного приєднання від BRDO

Ставка плати за стандартне приєднання – значення вартості послуги з стандартного приєднання 1 кВт потужності, що встановлюється за диференційованими ступенями потужності та місцевості здійснення приєднання (міська/сільська місцевість) на певний строк.

I ступінь – до 16 кВт включно

II ступінь – від 16 кВт до 50 кВт включно

III ступінь – від 50 кВт до 160 кВт включно

Всі диференційовані ступені потужності запроваджуються з прийняттям законопроекта. Ставки плати стандартного приєднання індексуються щоквартально. Вводиться поняття електрифікованої території. Вводиться штраф за порушення строків виконання стандартного приєднання.

Додаткові пропозиції вдосконалення процедури приєднання до електромереж. Комплексне стандартне приєднання

Вводимо поняття **комплексного стандартного приєднання** – приєднання до мереж електропередавальної організації, яке не підпадає під параметри стандартного приєднання електроустановок замовника потужністю до 5000кВт.

Завдяки цьому поняттю **створюються умови спрощення приєднання електроустановок замовника потужністю до 5000 кВт**, при врахуванні факторів ускладнення такого приєднання.

Регулятор має встановити **базову величину плати за комплексне стандартне приєднання**, а також початковий термін такого приєднання.

Вичерпний перелік коефіцієнтів ускладнення комплексного стандартного приєднання **створюють для замовника можливість чітко розрахувати вартість свого приєднання та його термін виконання**.

Таким чином, створюються умови спрощення приєднання до мереж (**розширення принципу “стандартного приєднання” на більші потужності (до 5000 кВт)**), але використовуючи інші принципи визначення плати за приєднання (з використанням коефіцієнтів ускладнення комплексного стандартного приєднання).

Вводяться штрафи за порушення строків виконання комплексного стандартного приєднання.

Комплексне стандартне приєднання

Пропозиції внесення змін до плати за комплексне стандартне приєднання

Перелік коefіцієнтів ускладнення:

- Відстань від місця приєднання електроустановок замовника до мережі, підстанції, розподільчого пристрою електропередавальної організації (вартісний та часовий параметр);
- Безпосереднє місце здійснення приєднання: на сільській/міській території (вартісний та часовий параметр);
- Місце (зона складності) будівництва електричних мереж (вартісний та часовий параметр);
- Величина замовленої потужності;
- Категорія надійності електропостачання (вартісний та часовий параметр);
- Клас напруги в точці приєднання (вартісний параметр);
- Виконання лінії електропередачі (кабельне/повітряне) (вартісний параметр);
- Необхідність реконструкції або розширення (спорудження нових) електричних мереж/підстанцій (вартісний та часовий параметр);
- Улаштування вузла обліку згідно обраного тарифу та, за необхідністю, облаштування автоматизированої системи комерційного обліку (вартісний параметр);
- Необхідність відведення земельної ділянки (часовий параметр);
- Реалізація приєднання генератора електричної енергії (вартісний параметр).

Комплексне стандартне підключення дозволяє заявнику визначити вартість і час на приєднання його до мережі

Додаткові пропозиції вдосконалення процедури підключення до електромереж. Нестандартне приєднання

Змінюємо поняття **нестандартного приєднання**. Нестандартне приєднання - будь-яке приєднання, що не підпадає під визначення стандартного та комплексного стандартного приєднання.

Вартість і терміни нестандартного приєднання визначатимуться **проектно-кошторисною документацією**.

Головна проблема - визначити **наскільки обґрунтованими є технічні умови** на нестандартне підключення, що видаються Обленерго. Ми пропонуємо запровадити процедуру **проведення аудиту цих умов третьою стороною**.

Законопроектом передбачається можливість **оскарження виданих технічних умов в НКРЕКП або в Антимонопольному комітеті**. У разі правоти замовника, штрафними санкціями для електропередавальної організації будуть штраф згідно із ЗУ “Про природні монополії” та вимога видати нові технічні умови.

Також законопроектом передбачається **видача попередніх умов на нестандартне приєднання - це дозволить потенційному бізнесу/замовнику приєднання оцінити витрати на приєднання до мережі**, включити ці витрати в модель бізнесу та відповідно визначити започатковувати бізнес чи ні.

Нестандартне приєднання

Поточна ситуація з нестандартним приєднанням

- 1) Нестандартне приєднання – всі приєднання, що не є стандартними
- 2) Зараз Обленерго не зобов'язане надавати попередні технічні умови на прохання бізнесу
- 3) Відсутня можливість оскарження виданих замовнику технічних умов

Пропозиції змін до нестандартного приєднання від BRDO

1. Нестандартне приєднання - будь-яке приєднання, що не підпадає під визначення стандартного та комплексного стандартного приєднання, а саме приєднання електроустановки замовника потужністю більше 5МВт або електроустановки призначеної для виробництва електричної енергії потужністю більше 1МВт (по виробнику на обговорення).
2. Бізнес зможе отримати попередні умови на підключення для того, щоб включити їх у проект витрат та вирішити питання щодо започаткування своєї діяльності з урахуванням вартості підключення.
3. Вдосконалення процедури та вирішення спорів між Обленерго і заявником: можливо оскаржувати технічні умови та проводити аудит цих умов за допомогою третьої сторони. Передбачається можливість оскарження виданих технічних умов в НКРЕКП або в Антимонопольному комітеті. У разі правоти замовника, штрафними санкціями для електропередавальної організації буде штраф, згідно із ЗУ “Про природні монополії” та вимога видати нові технічні умови.

Оприлюднення інформації електропередавальною організацією

Після прийняття законопроекту Електропередавальна організація оприлюднює та що півроку оновлює на своєму офіційному веб-сайті інформацію **за всіма чинними та запроектованими трансформаторними підстанціями на території здійснення ліцензованої діяльності з прив'язкою до карти в електронному вигляді щодо:**

- електрифікованих та запроектованих електрифікованих територій на території здійснення ліцензованої діяльності;
- номінальної потужності, приєднаної потужності, що приєднується за договорами про приєднання, резерву потужності, з урахуванням укладених договорів про приєднання;
- даних замірів режимного дня;
- чинних розмірів ставки плати та строків надання послуги стандартного приєднання, чинних розмірів базової ставки плати та базового строку надання послуги комплексного стандартного приєднання, а також величин коефіцієнтів ускладнення комплексного стандартного приєднання.

Інформація щодо чинних та запроектованих підстанцій електропередавальної організації є відкритою та надається безоплатно.

Достовірність оприлюдненої інформації може бути перевірена інспектором з державного енергетичного нагляду на підставі звернення споживачів електричної енергії або замовників приєднання до електричних мереж. Інспектор з державного енергетичного нагляду, у разі встановлення під час перевірки розбіжності між фактичними та оприлюдненими електропередавальною організацією показниками більш ніж на 10 відсотків, складає в установленому законодавством порядку протокол про адміністративне порушення та накладання штрафу в розмірі 15 мінімальних заробітних плат та оприлюднює результати такої перевірки на офіційному сайті державного енергетичного нагляду. За результатами перевірки електропередавальна організація не пізніше трьох робочих днів оновлює на своєму веб-сайті в мережі Інтернет відповідну інформацію.

Додаткові пропозиції вдосконалення процедури підключення до електромереж

Окремі законодавчі вимоги мають бути передбачені, у разі застосування **стимулюючого тарифоутворення для електропередавальних організацій** в частині нестандартного приєднання.

Якщо стимулююче тарифоутворення буде коректно запроваджено, а **встановлена норма рентабельності на вкладений капітал для електропередавальної організації буде відповідати ринковим показникам**, то можна допустити, що розвиток мереж, а відповідно і приєднання (нестандартне) до них електропередавальної організації буде здійснюватися з урахуванням появи нових споживчів. Разом з тим, на законодавчому рівні мають бути передбачені антимонопольні обмеження для електропередавальної організації.

В умовах стимулюючого тарифоутворення компанія сама зможе планувати розвиток власних мереж з урахуванням того, які на сьогодні вже є замовники на приєднання у цій точці, які ще можуть бути потенційно нові - в результаті **планувати, яку мережу і коли вести до цієї точки**.

Але це справедливо для **приєднання великих потужностей**. Через те, що сьогодні стимулююче тарифоутворення запроваджується в пілотному режимі, не в повному обсязі, та зважаючи на те, що в енергетиці знову було введено надзвичайний стан (постанова КМУ № 1296 від 09.12.2015), це може обумовити мораторій на підвищення тарифів. **Ці аспекти поки не включені у текст законопроекту**.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ

brdo.com.ua